

minibus, quin exhauriri possit. Ergo si Sacrificium offeratur pro 100 vel 1000, singuli tantum percipient fructum, quantum perciperet unicus ille, pro quo solo offerretur (7).

II^a SENTENTIA tenet, fructum Missae ad certum gradum esse restrictum. Ratio affertur, quia licet Missa in se et quoad sufficientiam sit infiniti valoris, tamen effectus est limitatus et restrictus in certa quantitate ex voluntate Christi, qui hoc Sacrificium instituit, ut *ex opere operato* certum effectum, sive certum satisfactionis gradum produceret, independenter ab hominum dispositione. Attamen huius sententiae patroni concedunt, posse hunc gradum fructus augeri *ex opere operantis*, id est iuxta maiorem devotionem offerentis Sacerdotis et personae, pro qua offertur (8). Cae-

(7) Quamvis ex communissima hac recentiorum sententia sacerdos unum idemque sacrificium pro pluribus applicare possit, non tamen fas ipsi est plura recipere stipendia. Id enim Ecclesiae decretis est interdictum; et rationem S. Alphonsus (lib. 6. n. 312.) addit, quia stipendium datur pro ministri sustentatione: quoties itaque ministro sua tribuitur sustentatio, deficit titulus, cur aliud stipendium recipiat. Immo (ut recte monet idem S. Alphonsus) cum et oppositae sententiae aliqua, extrinseca saltem, non desit probabilitas; sacerdos, qui stipendium ab uno accipit, idem sacrificium applicare pro aliis nisi sub conditione non deberet, dummodo scilicet nihil conferenti stipendium detrahatur. Huius tamen conditionis appositio, quam tutioris cautelae causa S. Alphonsus suggerit, impedire nequaquam potest aut debet, quominus sacerdos pro aliis quoque idem sacrificium applicet, quin et per eiusdem sacrificii applicationem alteri cuiuspiam obligationi, quam *aliter ac per acceptum stipendium*, ac proinde *alio quam iustitiae titulo* contraxerit, satisfacere possit. Qua de re Card. De Lugo (*De Euch. disp. 49. n. 249.*) ista habet: *Non apparet, cur sacerdos non satisfacere suo debito, conformando se cum illa opinione, quam adversarii fatentur esse probabilem: sicut qui promisit ieiunium satisfaceret ieiunando*

tali vel tali modo, etiamsi esset sub opinione, an illud esset ieiunium, dum tamen probabile esset, quod erat ieiunium. Ergo qui promisit (ex liberalitate) *sacrum applicare pro aliquo, satisfaciet applicando applicatione probabili.* Nimirum cum alibi (vol. 1. n. 80.) eum communissima DD. sententia praestitutum sit, eum, qui probabiliter alicui satisfacit obligationi, quae non sit e iustitia aequalitatem exigente, ita ab obligatione liberari, ut ad nihil ulterius teneatur; nunc autem longe probabilior, et communissima recepta sit sententia, idem sacrificium etiam pro aliis praeter offerentem stipendium aequale valere; ratio patet, cur Card. De Lugo obligationi sacrificii alio, quam iustitiae, titulo v. gr. ex gratuita ac liberali promissione, ac porro ex mera fidelitate debiti, posse hoc pacto satisfieri dixerit. Vid. et not. seq.

(8) Insuper isti DD. etiam concedunt, diversos sacrificii fructus, *Latreuticum* nempe, *Eucharisticum*, *Impetratorium*, et *Satisfactorium* valide a celebrante dividi, seu diversis applicari posse. Et id quidem etiam *licite* fieri docent in Missa libera, seu quam celebrans pro nemine in particulari tenetur offerre.

In Missa autem, quae ex sola fidelitate et liberali promissione debeat, divisionem illam putant omnino licitam, si sacrificium Missae fuit liberaliter promissum

terum eiusmodi restrictionem factam a Christo fuisse, isti gratuito prorsus affirmant.

165. — **QUAER.** 5° *An Missa prosit defunctis ex infallibili promissione Christi?*

Resp. Affirm. Etenim Missa utiliter offertur pro defunctis, ut constat ex *Trid.* sess. 22. c. 2. et Can. 3. Porro id fieri nequit, nisi ex Christi promissione, quae perhibetur *Matth. 26. 28: Hic est Sanguis meus... qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Constat etiam ex verbis formae in Ordinis collatione: *Accipe potestatem offerre Sacrificium Deo, Missasque celebrare tam pro vivis quam pro defunctis, in nomine Domini, Amen.* — Attamen poena temporalis non remittitur defunctis certa lege, sed solum per modum suffragii iis prodest, prout Deo placuerit illud acceptare. — Vide Perrone, tom. 8. n. 282.

QUAER. 6° *An Missa de Requiem magis prosit defunctis, quam Missa de Sanctis?*

Resp. Neg. quoad substantiam, seu *ex parte Sacrificii*; quoad accidentalitatem utique, seu *ex parte orationum*, quarum defectum devotio supplere potest. — S. Lig. n. 309., post S. Thomam, *Suppl. q. 71. art. 9.*

Notandum hic Missam *de Requiem* et *in nigris* applicari posse pro vivo; modo qui eleemosynam tribuit, expresse oppositum non declaraverit. — *S. C. Rit.* 29 Nov. 1856.

CAPUT II.

DE APPLICATIONE SACRIFICII MISSAE

Applicatio Sacrificii Missae est intentio, qua Sacerdos vult, ut Sacrificii fructus in utilitatem certae personae cedat.

166. **Principia.** — I. Ut pars fructus *generalis* percipiatur, necessaria non est Sacerdotis applicatio; sed sufficit, ut ipse velit celebrare

diversis ad diversos fines. Ratio, quia liberalis promissio est ita interpretanda, ut sit promittenti quam minime onerosa; ut dicitur L. 99, *Quidquid adstringendae*, ff. *De Verb. oblig.*

Denique in Missa debita ex sola obedientia, seu mandato Superioris, aut statuto Ordinis, licet dividere fructus, qui non tendunt directe ad finem praescriptum. Ratio, quia obligatio legis vel praecepti non est extendenda ultra finem legis iuxta communem DD. sententiam ex *Cap. Intelligentia De Verb. Signif.* Unde quando Superior aut statutum Ordinis

Missam praecise praescribit in honorem SS. Trinitatis, aut alicuius Sancti, aut in gratiarum actionem, fructus satisfactorius et in ultimo casu etiam inpetratorius potest a sacerdote pro altero applicari liberaliter, ut docent Gobat et Sporer cum aliis ex auctoritate S. Francisci Borgiae, qui cum esset Generalis Praepositus Societatis Iesu, rescripsit ann. 1564 suis subditis in haec verba: *Quando Superiores iniungunt Missas pro aliis, quam pro defunctis, clarum est, applicationem ad liberandam animam liberam sacerdoti manere.*

iuxta mentem Ecclesiae: semper enim implicite talis applicatio in intentione generali celebrantis includitur. Item ut ipsi Sacerdoti fructus *specialissimus* proveniat, necesse non est, ut eum sibi specialiter applicare velit; hic enim ipsi *per se* semper applicatur. Imo sunt, qui fructum hunc ita putant illius esse proprium, ut alteri applicari non possit.

II. Requiritur tamen applicatio Sacerdotis, ut fructus *specialis* seu *ministerialis* alicui obveniat. Sacerdos enim, et quidem solus, personam Christi gerit; ergo sicut ipse solus in persona Christi Sacrificium pro aliis offert, ita etiam solus fructum eiusdem applicat.

III. Quamvis Sacerdos nemini Missam promiserit, aliquam applicationem fructus specialis facere debet. Ratio est, 1° quia in sua ordinatione accepit ex Christi institutione potestatem Sacrificium conficiendi, et consequenter eius fructum applicandi; remaneret autem inutilis illa potestas, si Sacerdos ea non uteretur; 2° insuper si nulla fiat applicatio, non est ratio, cur uni prosit magis, quam alteri: idcirco fructus non applicatus remanet in thesauro generali Ecclesiae, et proinde minus utilis evadit. — Billuart, diss. 8. art. 4.

167. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An applicatio fructus Missae debeat esse actualis?*

Resp. Neg.; sed sufficit, ut sit habitualis, scilicet ut semel facta non retractetur. Ratio est, quia applicatio ista fit per modum donationis, adeoque per intentionem semel habitam Sacerdos iam donavit fructum Sacrificii sui, et proinde ei, cui donavit, debetur, et cum Missa celebratur, eidem obvenit, nisi donatio revocetur. — S. Lig. n. 335. — Expedit tamen applicationem Missae facere, antequam inchoetur. Quod si id vel ante consecrationem, vel saltem in consecratione speciei Sacerdos non fecerit, non potest postea Sacrificium ulli specialiter applicare. — S. Lig. ibidem.

QUAER. 2° *Si Sacerdos immemor prioris intentionis novam celebrando eliciat, quaenam valida censeatur debeat?*

Resp. In genere definiri nequit. Videat Sacerdos, qualis intentio in eius mente praedominans fuerit (1). Caeterum in praxi parvi refert; etenim

(1) Quae intentio emineat, sic Lugo (*De Sac.* disp. 8. n. 121. 123.) explicat: *Si hodie velis sacrum crastinum omnino applicare pro Petro, ita ut haec applicatio ex nunc praeferatur cuilibet ex oblivione huius faciendae: cras vero applies sacrum pro alio, non censebitur revocata applicatio hodierna, quia fuit magis universalis et revocatoria crastinae... Si utraque*

voluntas esset aequalis, praevaleret posterior. Nam sicut posterius testamentum semper praevalet priori, etiamsi quando fit posterius, non recedatur homo prioris a se facti; si sic heri applicasti sacrum hodiernum pro Petro, et hodie immemor illius voluntatis applies pro Paulo per voluntatem aequae absolutam, et efficacem, videtur praeferenda haec posterior.

cum alterutra certo valida sit, satis erit alia vice Sacrum ei applicare, cui applicatum non fuit.

QUAER. 3° *An intentio celebrantis debeat esse explicite determinata?*

Resp. Neg. Sufficit enim ut determinetur implicite. Sic valet applicatio, si dicas: Offero hoc Sacrificium pro eo, qui dedit stipendium, — pro quo Superior vult Sacrum fieri, — pro quo exigit fundatio — pro maximo peccatore, — pro anima graviore tentatione afflicta, — pro anima purgante maiori auxilio indigente, aut magis Deo grata, — pro omnibus animabus Purgatorii, — pro eo, cui applicare teneor, — pro persona vel intentione, scripto vel mente determinata in principio hebdomadae, etc. — E contrario non valet ista applicatio: Offero, ut Deus Sacrum istud applicet. — V. *Casus*, t. II, n. 325. et seq.

168. — **QUAER.** 4° *Si Sacerdos acceperit stipendia a 10 personis, an satisfaciatur celebrando cum intentione confusa et indeterminata?*

Resp. Neg. omnino; quia requiritur intentio determinata saltem ad certam personam; alioquin nulla est ratio, cur uni potius quam alteri Missa applicetur, et sic nulli applicaretur. — S. Lig. n. 335. — Attamen si quamlibet Missam intenderet applicare decem illis personis, singulis decimam partem cuiuslibet Missae applicando, obligationi satisfaceret; quia fructus Sacrificii est divisibilis, et unicuique tribuitur, quod ei debetur: unusquisque enim in singulis decem Missis decimam fructus partem percipiens, facto decimo Sacro, iam totum sibi debitum fructum est adeptus (2). — S. Lig. n. 335., *cum aliis multis.*

169. — **QUAER.** 5° *Quomodo determinanda sit applicatio, quando stipendia a multis ignotis dantur, ut in piis peregrinationibus evenire solet?*

Resp. Intentio facienda est pro iis, qui priora dederunt stipendia. Hoc facile succedit, quando idem Sacerdos omnibus obligationibus est satisfactorius; nec obest, quod ipse partem celebrandarum Missarum aliis Sacerdotibus forte distribuat: quia illas eodem ordine, quo accepit, distribuere potest; et sic sufficienter applicatio determinata videtur. Difficultas maior videtur adesse, si Sacrista vel alius multa stipendia a diversis collegerit, et pecuniam confusam pluribus Sacerdotibus distribuat, qui casus

(2) Auctor ita respondet ex sententia illorum, qui docent, limitatum tantummodo percipi e Missa fructum, quem scilicet divina dispositio praestituerit; quam tamen opinionem nulla solida ratione inniti ipse (sup. n. 164.) dixerat. Verum iuxta probabiliorem et communissimam sententiam,

de qua superius (n. 164. cum not.) dictum est, debitum fructum unusquisque totum e singulis decem Missis perciperet. Quocirca decimo sic peracto Sacro, quisque fructum percipisset decuplo maiorem, quam si pro singulis una applicata Missa fuisset.

obvius et frequens est. Quomodo enim tunc facienda erit Missae applicatio? Respondeo: nihil aliud faciendum est, neque aliud moraliter fieri potest, quam ut applicatio fiat iuxta ordinem temporis, quo stipendia a fidelibus erogata sunt, iuxta axioma, quod aliquando in iustitiae materia usurpatur: *Qui prior tempore, potior iure*. Imo nec necessarium est, ut Sacerdos ad hoc explicite attendat; siquidem sic vel agere censetur, cum id expostulet naturalis aequitas. Hinc si ex cumulo communi, v. gr. ex arca in Ecclesia posita, vel a Missarum distributore, stipendia pro 20 Missis acceperis, nulla alia cura tibi incumbere debet, nisi ut Sacrum vigesies facias *ad dantis intentionem*. Distributor ipse eandem implicitam intentionem habere censetur, ut stipendia iuxta temporis antiquitatem successive eroget. Potest tamen Sacerdos praefatum ordinem intentione expressa interrumpere gravi aliqua de causa, v. gr. si qua alia Missa urgeat, vel maius stipendium acceperit, ut Sacrum non differat, etc.

170. — QUAER. 6° *An valeat applicatio facta vivo quem credis mortuum, si tantum pro eo iam mortuo celebrare debuisses?*

Resp. Neg. prorsus. Ratio est, quia obligatio cadit in applicationem defuncto faciendam, ad eius animam a poenis Purgatorii sublevandam; finis autem ille non obtinetur, dum pro vivo Sacrificium offertur. Unde Sacerdos ob eiusmodi errorem iacturam stipendii sui subire debet (3).

CAPUT III.

DE OBLIGATIONE CELEBRANDI

Sub triplici respectu haec obligatio spectari potest: 1° ratione sacerdotii; 2° ratione officii; 3° ratione stipendii.

ARTICULUS I. — DE OBLIGATIONE CELEBRANDI RATIONE SACERDOTII

171. — *Dico*: Omnes Sacerdotes ratione sacerdotii iure divino tenentur sub gravi aliquando celebrare. Evincitur ex verbis Christi *Luc. 22. 19. Hoc facite in meam commemorationem*. Quibus verbis, teste Concilio Tridentino, Christus Apostolis eorumque successoribus praecepit, ut Sacrificium offerrent. Insuper Sacerdotes omnes in sua ordinatione accipiunt non solum potestatem, sed etiam *munus* et *officium* sacrificandi illi annexum. Hinc Apost. *Hebr. 5. 1. Omnis namque Pontifex ex hominibus*

(3) Auctoris resolutio ad casum forte chimaericum spectat. Quidquid sit de casu probabilitate, resolutio, si in se spectetur, paullo severior videri merito poterit. Ratio est, quia *satisfactorius* sacrificii fructus etiam vivo prodesse potest, et a purgatorii poenis eximere. Prae-

terea vivus capax est, et particeps fit eorum quoque fructuum, quorum capaces mortui non sunt. Et exinde est quorundam usus, qui hoc praesidium sibi sollicite quaerentes, praestitutas a se Missas vel omnes vel magna ex parte praemitere satagunt, dum in vivis degunt.

assumptus pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia. Porro in re gravi quisque tenetur graviter munus susceptum exsequi. Ergo... — Sic S. Thom. part. 3. q. 82. art. 10. — Vide S. Lig. n. 313. (*).

172. **Quaesita.** — QUAER. 1° *Quoties in vita vel in anno Sacerdos celebrare teneatur?*

Resp. Non clare constat. *Probabilius* videtur non teneri ad celebrandum, nisi ter vel quater in anno, seu in festis solemnioribus. Imo non improbabile apparet, sacerdotem suo muneri fecisse satis, si quibuscumque tandem diebus ter vel quater in anno Sacrificium offerat. — S. Lig. n. 313.

QUAER. 2° *An eximatur ab omni peccato, qui tantum quater in anno celebrat?*

Resp. Neg. Non videtur enim excusandus ab aliquo peccato veniali. Sic communiter iuxta mentem *Conc. Trid. sess. 25. c. 14. de Reform.*, ubi dicitur: *Curet Episcopus ut iis (Presbyteri) saltem diebus dominicis et festis solemnibus Missas celebrent*. Imo exoptat sancta mater Ecclesia, ut Sacerdos singulis diebus Sacrificium offerat, et pii Sacerdotes rarissime illud omittere solent.

Hinc merito concludit S. Lig. n. 359.: *Quapropter nescirem a culpa levi excusare Sacerdotem illum, qui quotidie celebrare posset (una hebdomadis die excepta ob reverentiam), et sine ulla iusta causa, sed tantum ob desiderium, a celebrando abstineret: Sacerdos enim non tantum pro se celebrat, sed etiam pro bono totius Ecclesiae populique christiani, cuius minister et intercessor est constitutus, iuxta illud Apostoli: OMNIS PONTIFEX ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis.*

Merito igitur auctor eximii operis *De Imitatione Christi* ait, l. 4. c. 5.: *Quando Sacerdos celebrat, Deum honorat, Angelos laetificat, Ecclesiam aedificat, vivos adiuvat, defunctis requiem praestat, sese omnium bonorum participem efficit*. Sic etiam S. Bonaventura, *de praeparatione ad Missam*, c. 5.: *Sacerdos qui non celebrat, quantum in ipso est, privat Trinitatem laude et gloria, Angelos laetitia, peccatores venia, iustos subsidio et gratia, in Purgatorio existentes refrigerio, Ecclesiam Christi speciali beneficio, et seipsum medicina et remedio contra quotidiana peccata et infirmitates.*

ARTICULUS II. — DE OBLIGATIONE CELEBRANDI RATIONE OFFICII

173. — *Dico* I. Omnes animarum Pastores iure naturali et divino aliquando celebrare pro ovibus suis tenentur. Ratio est, quia eas pascere debent. Constat etiam ex *Conc. Trid. sess. 23. c. 1. de Reform.*, ubi sic:

(*) Cf. *Opus Th. Mor. V. 4. De Eucharistia* nn. 243. seq.